

ใบความรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ เรื่อง การเขียนเรียงความ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ความหมายของเรียงความ

เรียงความ หมายถึง การนำมาแต่งเรื่องเพื่อใช้เป็นข้อเขียนที่แสดงความคิด ความรู้ความรู้สึก และความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้เขียนถ่ายทอดสู่ผู้ฟัง

ความสำคัญของเรียงความ

การเขียนเรียงความมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนภาษาไทย เพราะผู้เขียนเรียงความ นอกจากจะต้องค้นคว้าด้านความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เขียนแล้ว ผู้เขียนยังต้องแสดงความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเองลงไว้ในข้อเขียนนั้น ๆ รวมไปถึงการใช้ภาษาให้ถูกต้องสละสลวยน่าอ่าน ได้สาระชัดเจน เป็นการแสดงออกถึงปัญญาของผู้เขียนอีกด้วย

ส่วนต่าง ๆ ของเรียงความ

เรียงความประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ๓ ส่วน คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ดังนี้

๑. ส่วนที่เป็นคำนำ

เนื้อความส่วนที่เป็นคำนำ เป็นการเปิดเรื่อง อาจเป็นการอธิบายความหมายของชื่อเรื่อง กล่าวถึงความสำคัญและขอบเขตของเรื่องที่จะเขียนหรือข้อความที่ก่อให้เกิดความสนใจ ต้องการอ่านเนื้อเรื่องให้มากที่สุด

๒. ส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง

ส่วนเนื้อเรื่องจะเป็นส่วนที่ขยายความ ให้รายละเอียดตรงตามจุดประสงค์หรือประเด็นหลักของเรื่อง ส่วนเนื้อเรื่องจะเป็นส่วนที่มีเนื้อหามากที่สุด ส่วนเนื้อเรื่องประกอบด้วยหลายย่อหน้า แต่ละย่อหน้าจะขยายความของเรื่องตามแนวคิดที่ตั้งไว้ มีทั้งเนื้อหาของเรื่องที่ให้ความรู้ การแสดงความคิดเห็นความรู้สึกของผู้เขียน พร้อมตัวอย่างประกอบข้อความให้เด่นชัดยิ่งขึ้น มีการใช้สำนวนโวหาร และถ้อยคำที่ไพเราะ เลือกสรรแล้วนำมาใช้ในการเขียน ต้องเขียนตามโครงเรื่องที่ตั้งไว้ให้มีเนื้อหาต่อเนื่องสอดคล้องกัน

๓. ส่วนที่เป็นสรุป

ส่วนที่เป็นสรุปเรื่อง เป็นส่วนที่สรุปเนื้อหาสำคัญของเรื่องควรมีเพียงย่อหน้าเดียว เป็นการกล่าวย้ำประเด็นสำคัญ ย้ำจุดประสงค์หรือความคิดหลักของเรื่อง อาจมีการทิ้งท้ายฝากข้อคิด ข้อย้ำเตือน หรือคติสอนใจ ตลอดจนความประทับใจให้แก่ผู้อ่าน

การเขียนย่อหน้าแต่ละย่อหน้าของเรียงความทั้งเรื่อง ตั้งแต่เปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง จนกระทั่งจบเรื่อง ผู้เขียนจะต้องเริ่มต้นโดยวางจุดประสงค์ของการเขียนว่าจะเขียนเรื่องอะไร เขียนแนวใด มีข้อมูลหลัก ข้อมูลสนับสนุนต่าง ๆ เพียงพอแล้วเพียงใด จะเริ่มต้นจะปิดท้ายเรื่องแนวใด จึงลงมือร่างโครงเรื่อง แต่ละย่อหน้าเป็นแนวพอสังเขปก่อน ดังเช่น

๑) ย่อหน้าแรก เปิดเรื่องประกอบด้วย ๑) การกล่าวทั่วไปเพื่อสร้างความสนใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่จะเขียน ๒) กล่าวระบุประเด็นสำคัญๆ ของเรื่องที่เป็นหลักสำคัญหรือหัวใจของเรื่อง เป็นการกล่าวถึงโครงสร้างโดยรวมของการวางเนื้อความเรื่องที่สนใจ

๒) ย่อหน้าเนื้อเรื่อง การเขียนเนื้อเรื่อง แสดงถึงการให้สิ่งสำคัญที่กล่าวเกริ่นไว้ พร้อมทั้งรายละเอียดต่าง ๆ แก่ผู้อ่าน เนื้อเรื่องของเรียงความมักมีหลายย่อหน้า เว้นแต่ว่าเรื่องนั้นมีเนื้อหาน้อยมากเขียนเพียงหนึ่งย่อหน้าก็ได้ แต่ไม่ว่าจะกี่ย่อหน้า แต่ละย่อหน้าต้องเกี่ยวเนื่องกันตลอด มีคำหรือความเชื่อมโยงประโยคในย่อหน้าและระหว่างย่อหน้า

๓) ย่อหน้าท้าย มีลักษณะต่างไปจากส่วนที่เป็นเนื้อเรื่อง เช่น การสรุปประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่อง ก็ควรใช้วิธีการเขียนและภาษาให้กระชับ ชัดเจนทั้งท้ายเป็นข้อคิดที่แตกต่างจากการดำเนินเรื่อง แต่ก็ต้องสัมพันธ์กับการปิดเรื่องและเนื้อเรื่อง จึงจะทำให้เรียงความนั้นมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และมีสารัตถภาพ

หลักในการเขียนเรียงความ

หลักในการเขียนเรียงความที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

๑. เขียนตรงตามส่วนประกอบของการเขียนเรียงความ คือ มีส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนปิดเรื่อง ย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้ายเป็นส่วนนำและส่วนปิดเรื่อง

๒. เขียนตรงตามโครงเรื่องที่วางไว้ทุกประเด็น

๓. เนื้อเรื่องที่วางไว้ตามโครงเรื่องควรเขียนอย่างครบถ้วน และสมบูรณ์และมีการลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องสอดคล้องกัน

๔. การนำเสนอเรื่อง ให้มีสาระน่าอ่าน เลือกสรรข้อความที่เหมาะสม มีความน่าเชื่อถือ

๕. มีความคิดแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจ สอดแทรกในข้อเขียนอย่างเหมาะสม

๖. มีสำนวนการเขียนดี มีโวหาร คือมีถ้อยคำที่เรียบเรียงน่าอ่าน มีการแสดงถ้อยคำออกมาเป็น

ข้อความเปรียบเทียบ

๗. มีความงามในรูปแบบ คือ หัวกลางหน้ากระดาษ หัวข้อชิดขอบกระดาษ หัวข้อย่อหน้า หัวข้อย่อย จะวางรูปแบบได้สัดส่วนที่เหมาะสม สวยงาม อ่านง่าย ไม่สับสน ย่อหน้าใหม่ทุกครั้งเมื่อต้องการเปลี่ยนเรื่องใหม่

๘. เรียงความที่ดีต้องประกอบด้วยเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ

ตัวอย่างเรียงความเรื่อง น้อยหน้าไม่น้อยค่า
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙ การเขียนเรียงความ
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จากสถานการณ์ปัจจุบันโลกกำลังเผชิญหน้ากับ “ภาวะโลกร้อน” ที่กำลังคุกคามไปทั่วโลก ทำให้มีข่าวเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนอยู่เสมอๆ มีหลายหน่วยงานทั่วโลกช่วยกันรณรงค์ในเรื่อง ลดภาวะโลกร้อน เรื่องวิกฤตการณ์โลกร้อนไม่ได้เป็นเรื่องไกลตัวอย่างที่หลายคนคิด

การปลูกต้นไม้ต้นหนึ่ง ช่วยเพิ่มออกซิเจนให้กับโลก ฉันเคยได้ยินมาบ่อยครั้งอยู่เหมือนกัน สำหรับตัวฉัน ในชีวิตก็เคยปลูกต้นไม้บ้าง ซึ่งการปลูกแต่ละครั้งก็ได้คำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการปลูกมากนัก จนกระทั่งวันหนึ่งแดดร้อนมากเพราะเป็นหน้าร้อน ไฟเกิดดับอีก ช่างเป็นสองสิ่งที่คุณส่วนใหญ่ไม่ชอบกันนักซึ่งรวมถึงตัวฉันด้วย เพราะไฟฟ้าดับที่เดือดร้อนอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพลาตูดรายการโทรทัศน์ที่โปรด และที่ต้องทนกับความร้อนที่ฉันไม่ยอมคุ้นเคยกับมันสักที หลายๆอย่างดูติดขัดไปหมด วันนั้นฉันต้องซักผ้าเองเนื่องจากเครื่องซักผ้าไม่ยอมทำหน้าที่ของตัวเอง ภาระจึงตกอยู่ที่ฉัน ฉันนั่งซักผ้าได้ระยะหนึ่งรู้สึกได้ถึงความร้อนที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนฉันเริ่มมองหาที่ร่ม เพราะเริ่มที่จะทนความร้อนไม่ไหว พอตีหลังบ้านมีน้อยหน้าสองต้น ปีนมันไต่ขึ้นมากและมีใบหนา พอที่จะบังแดดให้ฉันได้ ฉันจึงย้ายไปซักผ้าใต้ร่มน้อยหน้า ฉันรู้สึกได้ถึงความแตกต่างกันอย่างมากมาย ร่มน้อยหน้าให้ความเย็นสบายอย่างน่าอัศจรรย์ ต้นไม้มีประโยชน์อย่างนี้เองฉันนึกในใจ ต่อไปฉันคงจะเริ่มปลูกต้นไม้ให้มากขึ้น เพราะถ้าเปรียบเทียบกันแล้วระหว่างปลูกต้นไม้ ๑ ต้น กับซื้อเครื่องปรับอากาศ ๑ เครื่อง ประโยชน์ที่ได้รับแตกต่างกันอย่างชัดเจน ต้นไม้ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ไม่ทำให้โลกเกิดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้โลกร้อนขึ้น

การปลูกต้นไม้คือหนึ่งวิธีที่ทำได้ง่ายเพื่อช่วยเหลือเราและช่วยเหลือโลกจากภาวะโลกร้อน ฉันอยากให้ทุกคนช่วยกัน และฉันเชื่อว่าทุกคนที่อยู่บนโลกนี้ทำได้ ก่อนที่เหตุการณ์ที่เราไม่อยากพบไม่ อยากเห็นจะเกิดขึ้นกับเราและโลกของเรา

เด็กหญิงสุธาสนี ทรัพย์มูล ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
โรงเรียนสมุทรสาครบูรณะ จังหวัดสมุทรสาคร

[illegible]

